* ÖNEMLİ TELEFONLAR*
TELEFONÊN GIRÎNG

DİYARBAKIR BAROSU ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ
NAVENDA MAFÊN ZAROKAN A BAROYA AMEDÊ (DÎYARBEKİRÊ)

(0412)224 44 41

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI DİYARBAKIR İL MÜDÜRLÜĞÜ
GERÎNENDETIYA AMEDÊ (DÎYARBEKİRÊ) YA WEZARETA POLÎTÎKAYÊN MALBATÎ Û CIVAKÎ

(0412) 224 38 26 - 224 38 27

DİYARBAKIR EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ÇOCUK ŞUBE AMİRLİĞİ
ŞAXA ZAROKAN YA GERÎNENDETIYA EWLEHÎYÊ YA AMEDÊ

(0412) 228 05 87- 0(505) 318 21 40

ÇOCUK İZLEME MERKEZİ
NAVENDA ŞOPANDINA ZAROKAN

(0412) 224 57 51

DİYARBAKIR BAROSU ADLİ YARDIM BÜROSU
XEBATGEHA ALÎKARIYA DADÎ YA BAROYA AMEDÊ (DÎYARBEKİRÊ)

0(412) 224 44 41

DİYARBAKIR BAROSU CMK KOORDİNASYON MERKEZİ
NAVENDA KOORDÎNASYONA ZAGONA DARAZIYA CEZAYÊ (CMK) YA AMEDÊ

0(412) 224 44 41

SHÇEK
SAZİYA XİZMETÊN CİVAKÎ Û STARA ZAROKAN

0(412) 224 38 26

DİYARBAKIR BAROSU 1927

NAVENDA MAFÊN ZAROKAN
A BAROYA AMEDÊ

DİYARBAKIR BAROSU
ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ

Çevrenizdeki bir çocuk veya çocuğunuz;
Zarokek li derdora we an jî zaroka/ê we;

İhmal ve istismara uğradıysa,
Ger ku rastî sersarî û îstismarê hatibe,

Şiddet görüyorsa,
Ger ku tundiyê dibîne,

Eğitimine devam edemiyor ve çalıştırılıyorsa,
Ger ku nikare perwerdehiya xwe berdewam bike û tê xebitandin,

Çocuk ticaretine maruz kalıyorsa,
Ger ku dûçarî bazirganiya zarokan dibe,

Fuhuşa ve pornografiye maruz kalıyorsa,
Ger ku dûçarî fuhûşê û pornografiye dibe,

Dili, dini, ırkı, cinsiyeti sebebiyle ayrımcılığa uğruyorsa,
Ger ku ji ber zimanê xwe, ola xwe, nijada xwe, zayenda xwe rastî cudakeriyê tê,

Devam eden bir davada avukata ihtiyacı varsa,
Ger ku di dozeke ku berdewam dike de pêdiviya parêzerek hebe,

Hukuki Yardım ve Danışmanlık İçin

İhbar etmek için **BİZE ULAŞIN**
0 412 224 44 41

Jibo Alîkariya Hiqûqi, Şêwirmendiyê,û Ragihandinê **BIGİHÎŞİN ME**
0 412 224 44 41

ADRES: Diyarbakır Adalet Sarayı
NAVNÎŞAN: Qonaxa Dadê ya Amedê (Dîyarbekirê)

1.**Çocuğun Tanımı:** Ulusal yasalarca daha genç bir yaşta reşit sayılma hariç, 18 yaşın altındaki her insan çocuk sayılır.

2.**Ayırım Gözetmeme:** Hakların hepsi, istisnasız bütün çocuklar için geçerlidir. Çocuğun hangi biçimde olursa olsun ayırımcılıktan korunması ve haklarının savunulması için yapıcı girişimlerde bulunulması, Devlet'in yükümlülüğüdür.

3.**Çocuğun Yüksek Yararı:** Çocukla ilgili bütün girişimlerde, çocuğun yüksek yararı tam olarak gözetilecektir. Ana-babalar ya da sorumluluk taşıyan diğer kişiler bu sorumluluğu yerine getiremedikleri takdirde, Devlet, çocuğa yeterli dikkati ve desteği gösterecektir.

4.**Hakların Uygulanması:** Devlet, ulusal ve uluslararası mevzuatta yer alan hakların uygulanması için bütün imkânları kullanmalıdır.

5.**Yaşam ve Gelişme:** Her çocuk, yaşam hakkına sahiptir. Devlet, çocuğun yaşamını ve gelişmesini güvence altına almakla yükümlüdür.

6.**İsim ve Vatandaşlık:** Çocuk, doğuştan itibaren bir isim alma hakkına sahiptir. Ayrıca, çocuk, vatandaşlık edinme, ana-babasını mümkün olduğu ölçüde tanıyıp bilme ve onlar tarafından bakılma hakkına sahiptir.

Mehmet Recai GÜMÜŞLÜER
Diyarbakır B. Bel. Sosyal Hizmetler Daire Bşk.Çocuk Destek Merkezi 5. Sınıf

16. Tenduristî û Xizmeta Tenduristiyê: Mafê zarokan heye ku, bigihên standarda nêrîna bijîşkî û tenduristî ya ku di asta herî bilind a ku pêkan e. Dewlet, dê girîngiyê bide nêrîna bijîşkiya sereke û parêzger, perwerdehiya tenduristiya gel û kêm kirina mirina zarokan.

17. Ewlehiya Civakî: Mafê zarokan heye ku, sigortaya ciwakî jî têde, ji derfetên ewlehiya ciwakî sûd bigirin.

18. Perwerdehî : Zarok, xwediyê mafê perwerdehiyê ye. Peywira dewletê ev e ku, perwerdehiya seretayî mecbûrî û bêpere bike, qenalên perwerdehiya navîn ên ku cuda û hemû zarok karibin sûdê jê bigirin teşwîq bike û herkesî, li gorî behredarên xwe, bigihîne derfetên hîndekariya bilind.

19. Kedxwariya Zayendî: Dewlet, fuhuş û pornografi jî tê de, dê zarokan ji kedxwariya zayendî û bedkariyê biparêze.

20. Darizandina Zarokan: Dewlet, ji xeynî ewlenekên sereke, ji bo parastina zarokan, bi dayîna alîkariya hiquqî binbar e. Di her rewşên pêkan de, ji peyketina dadî û ji riya bicih kirina saziyan divê dûr bê ketin.

21. Gihîna Agahiyên Pêwîst: Dê dewlet, gihandina agahî û weşanên ji çavkaniyên cuda ji zarokan re dabîn bike, amrazên ragihanê yên girseyî ji bo belavkirina agahiyên ku dê zarok jê sûda çandî û civakî bigirin teşwîq bike û zarokan ji weşanên bizerar biparêze.

Pervin ŞİMŞEK
Vali Ahmet Cemil Serhatlı YİBO 8. Sınıf

16.**Sağlık ve Sağlık Hizmetleri:** Çocuk mümkün olan en üst düzeyde sağlık ve tıbbi bakım standardına ulaşma hakkına sahiptir. Devlet, temel ve koruyucu sağlık bakımı, halk sağlığı eğitimi ve bebek ölümlerinin azaltılması konularına önem verecektir.

17.**Sosyal Güvenlik:** Çocuk, sosyal sigorta dâhil sosyal güvenlik imkânlarından yararlanma hakkına sahiptir.

18.**Eğitim:** Çocuk eğitim hakkına sahiptir. Devletin görevi, ilköğretimin zorunlu ve parasız olmasını sağlamak, her çocuğun yararlanabileceği değişik ortaöğretim kanalları teşvik etmek ve yeteneklerine göre herkesi yükseköğrenim imkanlarına kavuşturmaktır.

19.**Cinsel Sömürü:** Devlet, fuhuş ve pornografi dahil, çocuğu cinsel sömürü ve suistimalden koruyacaktır.

20.**Çocukların Yargılanmaları:** Devlet, çocuğa temel güvencelerin yanı sıra, savunması için hukuki yardımı sağlamakla yükümlüdür. Mümkün olan her durumda, adli kovuşturmadan ve kurumlara yerleştirme yolundan kaçınılmalıdır.

21.**Gerekli Bilgilere Ulaşma:** Devlet, değişik kaynaklardan bilgilerin ve yayınların çocuklara ulaşmasını sağlayacak, kitle iletişim araçlarının çocuklar açısından sosyal ve kültürel yarar sağlayacak bilgiler yaymasını teşvik edecek, buna karşılık çocukları zararlı yayınlardan koruyacaktır.

1. Pênaseya Zarokê: Ji xeynî kesên ku bi zagonên neteweyi ji temenekî ciwantir reşît hatibin qebûl kirin; hemû kesên ku temenê wan ji 18 salan kêmtir in, zarok tên qebul kirin.

2. Cudakarî Nekirin: Hemû maf, bê awarte, ji bo hemû zarokan derbasdar e. Ji bo stara zarokan a ji cudakariya ku bi çi awayî dibe bila bile û parastina mafên wan hewldana çêker, binbaritiya dewletê ye.

3. Stara herî baş a Zarokan: Di hemû hewldanên ku di derheqê zarokan de ne, bi temamî stara herî baş a zarokan, dê li ber çavan bê girtin. Dayik û bav, an jî kesên din ên ku berpirsyarin, ger ev berpirsyariyê bicih nînin, dê dewlet ji zarokan re bal û piştgiriya besî wan dike nîşan bide.

4. Sepandina Mafan: Divê dewlet, ji bo sepandina mafên ku di mewzûata neteweyî û navneteweyî de cih girtine, hemû derfetan bikar bîne.

5. Jîn û Pêşketin: Hemû zarok xwediyê mafê jiyanê ne. Dewlet, di binbaritiya jiyan û pêşketina zarokan têxe bin ewlenekê de ye.

6. Nav û Welatîbûn: Zarok, ji dayikbûyina xwe ve, xwediyê mafê nav girtinê ye. Her wiha zarok, xwediyê mafê girtina welatîbûnê, heta ku dikari be naskirina dayik û bavê xwe û nêrîna wan e.

Didem ÖZKILIÇ
Özel Dİyarbakır Final Ortaokulu 6. Sınıf

Cengaver IŞIKALAN
Özel Yeni Ortadoğu Ortaokulu 6. sınıf

7.**Ana-Babadan Ayırma:** Çocuğun yüksek yararına aykırılığı belirlenmediği sürece, çocuk, kendi ana- babasıyla birlikte yaşama hakkına sahiptir. Çocuk anasından ve babasından veya bunların herhangi birinden ayrılmışsa, ayrıldığı kişilerle temas, çocuğun hakkıdır.

8. **Yasa Dışı Yollarla Ülke Dışına Çıkarma ve Geri Döndürmeme:** Devlet, çocukların ana-babadan herhangi biri tarafından ya da üçüncü bir taraf eliyle ülke dışına kaçırılıp burada alıkonulmasını önlemek ve vuku bulan bu tür olayların çözümü için yol bulmakla yükümlüdür.

9.**İfade Özgürlüğü:** Çocuk, ülke sınırlarına bağlı olmaksızın görüşlerini ifade etme, bilgi edinme, sahip olduğu görüşleri ve edindiği bilgileri başkalarına aktarma hakkına sahiptir.

10.**Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü:** Devlet, ana-babanın uygun biçimde yönlendiriciliğine tabi olarak, çocuğun düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne saygı gösterilecektir.

11.**Dernek Kurma Özgürlüğü:** Çocuklar, başkalarıyla bir araya gelme, dernek kurma ve kurulu derneklere katılma hakkına sahiptirler.

12.**Özel Yaşantının Korunması:** Çocukların, özel aile ve ev içi yaşantıları ile kurdukları iletişime yönelik dış müdahalelerden, iftira ve haksız suçlamalardan korunma hakları vardır.

13.**Ana - Babanın Sorumlulukları:** Ana-baba, çocuğun yetiştirilmesinde ortak ve birinci elden sorumluluk taşımaktadır. Devlet, çocuk yetiştirme alanında gerekli desteği ana-babaya sağlayacaktır.

14.**Suiistimal ve İhmalden Korunma:** Devlet, çocuğu, ana babanın ya da çocuğun bakımından sorumlu diğer kişilerin her türlü kötü muamelesinden koruyacak, çocuk suiistimalini önleyecek ve bu tür davranışlara maruz kalan çocukların tedavisini amaçlayan sosyal programlar hazırlayacaktır.

15.**Ailesiz Çocuğun Korunması:** Devlet aile ortamından yoksun çocuğu özel olarak korumak ve çocuğun bakımını sağlamakla yükümlüdür. Devlet, bu durumdaki çocuklar için ulusal ve uluslararası mevzuata göre çözümler üretmelidir. Çözümler düşünülürken çocuğun etnik, dinsel, kültürel ve dil kimliğine gereken saygı gösterilecektir.

7. Veqetandina ji dayik û bavan: Heta ku hemberiya vê rewşê ji stara herî baş a zarokan neyê xuya kirin, zarok xwediyê mafê jiyana bi dayik û bavê xwe re ne. Ger ku zarok, ji dayik û bavê xwe an jî ji yek ji wan veqetî bin, bi wan re ketina têkiliyê mafê wan e.

8. Bi riyên derî zagonê ji welêt derxistin û venegerandin : Pêşgirtina, revandina derveyî welêt û ragirtina zarokan ku çi ji aliyê dayik an jî bavan çi ji aliyê kesên sêyemîn ve bê kirin û dîtina riyên ji bo çareserkirina bûyerên ku bi vî rengî diqewimin di binbaritiya dewletê de ye.

9. Azadiya Nêrînan: Bê girêdana sînorên welêt, mafê zarokan heye ku, nêrînên xwe derbirînin, agahdar bibin, ramanên xwe û agahiyên ku girtine veguhastinî kesên din bikin.

10. Azadiya ol, wijdan û ramanan: Dewlet, dê bi girêdana rêberiya dayik û bavan a ku bi awayeke gûncan e, ji ramanên zarokan, azadiya ol û wijdanê wan re rêzê bigire.

11. Azadiya Ava Kirina Komeleyan: Mafê zarokan heye ku, bi kesên din re bicivin, komeleyan ava bikin û beşdarî komeleyên ku hatine ava kirin bibin.

12. Stara Jiyana Taybet: Mafê zarokan heye ku, ji mudaxeleyên derve yên ku arasteyî jiyana wan a taybet a ku di nav malê de û malbatî ye û ji bêbextî û sucdarkirinên neheq xwe bîparêzin.

13. Berpirsyariya Dayik û Bavan: Dayik û bav, di gihandina zarokan de hevpar û yekem berpirsyar in. Dê, dewlet di qada gihandina zarokan de piştgiriya ku pêwîst dike bide dayik û bavan.

14. Stara Ji Bedkarî û Sersariye: Dewlet dê, zarokan ji libata xerab a dayik û bavan an jî kesên din ên ku ji nêrîna zarokan berpirsyarin biparêze, pêşiya bedkar kirina zarokan bigire û bernameyên ku tîmar kirina zarokên ku rastî libatên bi vî rengî bûne amade bike.

15. Stara zarokên bê malbat: Dewlet, bi star û nêrîna zarokên ku ji jiyana malbatî bêpar mane binbar e. Dewlet, divê ji bo zarokên ku di vê rewşê de ne, li gorî mewzûata neteweyî û navneteweyî çareseriyan hilbere. Dema çareserî tên fikirîn, dê ji nasnameya zarokan a nijadî, çandî û zimanî re, rêza pêwîst bê girtin.